

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 351.74

Боняк В.О. ©

доктор юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

DOI:10.31733/2078-3566-2018-3-6-11

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ, ЩО ЗДІЙСНЮВАЛИ КАРАЛЬНО-РЕПРЕСИВНІ ТА ПРАВООХОРОННІ ФУНКЦІЇ, У РАДЯНСЬКІЙ ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ

Висвітлено стан наукового супроводження у радянський період організації та діяльності органів, які здійснювали карально-репресивні та правоохоронні функції на теренах України. Доведено, що такі дослідження здійснювалися з класових позицій на основі марксистсько-ленінської ідеології, у взаємозв'язку з проблематикою функцій соціалістичної держави.

Ключові слова: правоохоронні органи, міліція, органи прокуратури, пенітенціарні установи.

Постановка проблеми. Формування в Україні інститутів громадянського суспільства, курс держави на євроінтеграцію ставлять на порядок денний масштабні завдання з реформування органів охорони правопорядку. Ці зміни потребують постійного наукового супроводження таких процесів. Суттєва роль при цьому відводиться історико-правовим дослідженням, включно і радянського періоду, що займають окреме місце та мають важливе значення для з'ясування генезису органів охорони правопорядку України.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питання організації та функціонування органів, що здійснювали правоохоронні функції у досліджуваній період, є традиційними для історико-правової науки, які хоча й епізодично, але розглядаються у межах наукових та навчальних видань. Разом з тим нинішній етап державотворення, задля подальшого розвитку започаткованої конституційно-правової концепції органів охорони правопорядку України, ставить перед науковцями завдання комплексного висвітлення досліджуваної проблематики.

Метою цієї статті є з'ясування стану наукового супроводження становлення та розвитку органів, які здійснювали правоохоронні функції на теренах України у радянський період. Висвітлення найбільш суттєвих інституційних характеристик досліджуваних державних органів сприятиме врахуванню їх у сучасному процесі трансформації від карально-правоохоронної моделі до правоохоронної та соціально-сервісного змісту діяльності цих органів публічної влади.

Виклад основного матеріалу. Починаючи з 20-х років ХХ ст. становлення та розвиток зазначених органів, що здійснювали правоохоронні функції, відбувався за умов домінування політики Комуністичної партії Радянського Союзу (далі – КПРС) за відсутності плюралізму ідей та доктрин. На цьому етапі предметом дослідження вчених були різні аспекти діяльності міліції, органів державної безпеки, прокуратури, установ виконання покарань та інших органів, що виконували як карально-репресивні, так і правоохоронні функції, що висвітлювались з позицій пануючої марксистсько-ленінської ідеології.

Боротьба за утвердження радянської влади у 1920-х рр. надала поштовх для нау-

ково-дослідницької роботи з проблематики організації та функціонування органів, які здійснювали карально-репресивні та правоохоронні функції, у тому числі радянської міліції. До основних наукових здобутків учених періоду 20–30-х років ХХ ст. слід віднести такі: а) з 1924 по 1927 рр. вийшли друком сім випусків «Статистического обзора деятельности местных административных органов НКВД РСФСР»; б) досліджувалася організація та діяльність нових структурних підрозділів НКВС; в) у статтях висвітлювалася практична діяльність органів правопорядку – боротьба зі злочинністю, організація взаємодії з місцевими органами влади, проблеми дотримання законності працівниками міліції, підвищення ефективності роботи їх підрозділів та незадовільного матеріального забезпечення; г) у 1928 р. було видано узагальнюючу працю з питань організації та діяльності відомчої міліції (В. Шаров "Ведомственная милиция, ее организация и работа" (1928 р.)) та низку інших робіт стосовно робітничо-селянської міліції тощо [1, с. 3–4].

Х.Ю. Кульгавець результати наукової роботи в цей період охарактеризувала як такі, що, в основному, обмежувалися лише публікаціями у спеціалізованих періодичних виданнях, зокрема, у журналі "Робітничо-селянська міліція", згодом перейменованого в "Адміністративний вісник". Невеликі за обсягом статті переважно мали описовий характер та висвітлювали поточну діяльність ОВС [2, с. 47].

На початку 30-х рр. ХХ ст. тоталітарний режим у колишньому Радянському Союзі набув своїх класичних рис, що виявилось в масових репресіях, цензурі, обмеженні доступу до архівних матеріалів тощо. Наслідком такої політики було й те, що жоден із запланованих у 1928 році випусків "Очерков по истории рабоче-крестьянской милиции" так і не вийшов друком.

Для усіх учених, які досліджували проблематику організації та функціонування радянських органів, що здійснювали карально-репресивні та правоохоронні функції, і, зокрема, для дослідників пенітенціарної системи періоду розбудови української радянської держави (Ф.Х. Ахмадєєва, С.Л. Гайдука, М.М. Гернета, М.П. Єрошкіна, О.І. Зубкова, М.М. Ісаєва, Р.С. Мулукаєва, Б.С. Утевського, М.Д. Шаргородського, Д.І. Шинджикашвили, Є.Г. Ширвіндта та ін.) політико-ідеологічний фактор був визначальним протягом усього періоду існування СРСР; інформація осмислювалася і подавалася в рамках офіційно прийнятої в суспільстві ідеології (вихваляння радянської пенітенціарної системи, критика дореволюційної (як і західної) тюремної концепції, закритість радянських виправно-трудоустанов як для суспільства, так і для вітчизняних і закордонних учених) [3].

У науковій літературі цілком обґрунтовано акцентовано увагу на тому, що обмежена кількість праць з проблематики організації та діяльності ВУНК, ДПУ, НКВС у радянській історичній та юридичній науці 20–80-х рр. ХХ ст. пояснювалася здебільшого їх репресивною політикою, а отже, не могла стати об'єктом наукового дослідження насамперед тому, що висвітлення таких фактів показало б хибність ідеології правлячої комуністичної партії [4, с. 8–9]. Історичні процеси розглядалися з марксистсько-ленінських позицій, що не передбачало можливість будь-якої критики діяльності органів, що здійснювали карально-репресивні та правоохоронні функції.

У роки Другої світової війни функціонування досліджуваних органів розглядалось виключно з позитивного боку, що було викликано не тільки пануючою комуністичною ідеологією, але й необхідністю підняття бойового духу та віри народу в перемогу над ворогом. Працівники органів внутрішніх справ демонстрували зразки самовідданості, героїзму, мужності та стійкості як на фронті, так і в тилу, що широко висвітлювалися у нарисах, збірках та статтях (збірка нарисів Р.Д. Мессер "Милиция осажденного города", у якій було наведено факти та події, що висвітлювали різноманітні героїчні сторони служби працівників в умовах багатоденної блокади м. Ленінграда), працях П.Г. Софінова та А.І. Вересова, збірках прикладів бойової діяльності працівників органів внутрішніх справ у Великій Вітчизняній війні тощо [5, с. 24].

Характерною рисою праць воєнного періоду 1941–45 рр. було те, що вони не вірізнялися глибиною наукового пошуку щодо різних аспектів організації та функціонування органів, які здійснювали карально-репресивні та правоохоронні функції, однак при цьому мали суттєве значення для підняття бойового духу народу, сприяли підвищенню авторитету органів внутрішніх справ, визначали напрямки подальших досліджень у цій сфері.

Звернення до наукових та історичних джерел післявоєнного періоду дозволяє

вважати небезпідставною позицію вітчизняної дослідниці Х.Ю. Кульгавець, яка зазначає, що у період утвердження і панування в СРСР тоталітарного режиму сталінського взірця (1930–50-х рр.) спостерігається спад зацікавленості у вивченні проблематики організації та функціонування досліджуваних органів, яка належала до цілком таємної, забороненої для вивчення сфери. Суворо обмежувався доступ до архівних матеріалів та закритої інформації; наявні публікації були виключно героїко-публіцистичного, комуністично-ідеологічного та агітаційно-пропагандистського забарвлення; мета цих публікацій вбачалася у посиленні авторитету органів, які здійснювали карально-репресивні й правоохоронні функції, підняття бойового духу особового складу, їх мобілізацію на виконання завдань "соціалістичного будівництва". Написані у популярній формі статті на ці теми не вирізнялися високою інформативністю, не містили аналітичного матеріалу про діяльність цих органів публічної влади. Науковець резюмує, що в тоталітарних умовах об'єктивно висвітлювати історію правоохоронних органів було не тільки неможливо, але й небезпечно [2, с. 48].

Новий поштовх для розробки проблематики організації та функціонування органів, які здійснювали карально-репресивні і правоохоронні функції, радянські науковці отримали у зв'язку з новою суспільно-політичною ситуацією – так званою хрущовською відлигою, яка характеризувалася розвінчуванням на XX з'їзді КПРС культу особи Й.В. Сталіна.

Середина 50-х рр. XX ст. характеризується тенденцією до розширення кола досліджуваних проблем організації та діяльності ОВС як найбільш численної та багатофункціональної складової існуючої правоохоронної системи; значно підвищується науковий рівень таких публікацій. Наукові дослідження з міліцейської тематики почали здійснюватися й у вищих навчальних закладах системи МВС СРСР, зокрема, у Вищій школі МВС СРСР, підтвердженням чого були видання «Труды Высшей школы МВД СССР», а також і у Вищій школі МВС УРСР (створена постановою уряду 11 квітня 1960 р. шляхом об'єднання філіалу Вищої школи МВС СРСР і Київської спеціальної середньої школи міліції).

Водночас незмінним і для цього часу залишилося завдання роз'яснення вчення В.І. Леніна про міліцію, звеличення ролі комуністичної партії у становленні правоохоронної системи держави, висвітлення з позицій марксистсько-ленінської ідеології ролі й місця міліції у період організації та зміцнення радянської влади тощо [6; 7].

У 1960–80-ті рр. дослідження проблем організації та функціонування органів внутрішніх справ (статті, монографії, дисертації та колективні праці) мали багатогранний характер: діяльність цих органів висвітлювалася науковцями в історико-правовому, теоретико-правовому та прикладному аспектах. До найбільш вагомим історико-правових досліджень цього періоду слід віднести працю М.П. Срошкіна "Очерки истории государственных учреждений дореволюционной России", у якій було розкрито основні риси діяльності державного апарату, його еволюцію у XIX ст., приділено увагу суттєвим змінам в організації поліцейських органів [111], а також роботи М.І. Єропкина [8], М.П. Кісєєва [9], І.І. Кізілова [10], А.І. Рогожина [11], С.В. Біленка [12] та ін., в яких було розглянуто різноманітні аспекти організації та функціонування органів внутрішніх справ. Науковцями було здійснено спробу відобразити історію становлення та розвитку радянської та української міліції з моменту її створення, приділено увагу організаційно-правовим основам її функціонування, висвітлено особливості її діяльності тощо.

До колективних наукових праць того часу можна віднести роботи "Із історії міліції радянської України", за редакцією П.П. Михайленка [13], та "Советская милиция: история и современность (1917–1987)", за редакцією О.В. Власова [14]. У цих історико-правових дослідженнях послідовно та всебічно, з використанням значної кількості архівних документів висвітлено етапи історичного поступу міліції. З-поміж інших ці роботи вирізняє фундаментальність, комплексний підхід до висвітлення питань організації та діяльності міліції.

Цінність вищезгаданих праць зазначає і вітчизняна дослідниці Х.Ю. Кульгавець [2, с. 49–50]. Водночас автор висловлює і деякі критичні зауваження щодо недостатності фактологічного матеріалу у колективній праці "Із історії міліції радянської України", її дещо заідеологізований компартійний характер, замовчування деяких "незручних моментів" тощо. У подальших наукових працях, що були виконані П.П. Михайленком в умовах незалежної України, всі наведені вище недоліки були усунуті (наприклад, "Міліція України: історичний нарис, портрети, події") [15].

У 1970–80-х рр. з'являються здебільшого дисертаційні роботи з питань діяльності поліції та міліції в умовах різних часових вимірів. Це наукові праці О.Н. Ярмиша [16], В.В. Чернікова [17], О.Я. Малигіна [18], І.Г. Біласа [19], А.Ю. Олійника [20]. Автори висвітлюють проблеми організації та діяльності політичної поліції Російської імперії кінця XIX – початку XX ст., порушують питання участі трудящих в охороні громадського порядку у період будівництва соціалізму, кадрової функції міліції, вдосконалення діяльності цих органів із забезпечення конституційних прав недоторканності особи, життя радянських громадян та охорони їх особистого життя.

Водночас небезпідставним є зауваження сучасного вченого В. Жупника про надмірну ідеологізацію та пафосність окремих досліджень цього періоду. Зокрема, це роботи з розгляду керівної та спрямовуючої ролі КПРС, а саме партійного керівництва діяльністю радянської міліції як у роки війни, так і в мирний час у боротьбі зі злочинністю. Вчений також зазначає, що всі документи, які надходили до правоохоронних органів з партійних органів (постанови ЦК, резолюції, інструкції, матеріали пленумів, конференцій, з'їздів, відомчих партійних нарад тощо), були обов'язковими для виконання. Конституційно закріплена авангардна роль партії в суспільстві надавала підстави партійним інституціям на всіх рівнях втручатися у справи міліції і скеровувати її діяльність у "правильне" русло. Така жорстка прив'язка останніх до політичного курсу держави ставила партію у виняткове становище, що, зрештою, і спричиняло системні порушення "соціалістичної законності" та масштабні репресії, в тому числі і в міліцейському середовищі [21].

Окрема увага науковців була зосереджена на організації та функціонуванні прокуратури, що пояснювалося новим етапом в її історії (дореволюційна прокуратура була ліквідована декретом Ради народних комісарів "Про суд" від 14 лютого 1919 р. разом із судовими установами, однак останні, на відміну від органів прокуратури, були замінені на нові, радянські). Нова радянська прокуратура на соціалістичних засадах була створена в РСФСР у травні 1922 р., а 28 червня 1922 р., згідно з Постановою ВУЦВК, і в УРСР.

До вчених та державних діячів, які досліджували організаційний та функціональний аспекти існування органів прокуратури радянського періоду, слід віднести В.Г. Лебединського, який у своїй праці "Советская прокуратура и ее деятельность в области общего надзора" поряд із розкриттям діяльнісних аспектів акцентував увагу і на причинах заснування прокуратури: а) перехід держави до мирного господарського будівництва; б) необхідність вирішення питань революційної законності та ін. [22].

Інший радянський учений, В.М. Семенов, розширив коло причини заснування прокуратури, доповнивши їх такими: а) посилення гарантій прав людини та майна громадян; б) неспроможність губернських відділів юстиції, на які покладалось вжиття заходів проти незаконних дій місцевих органів радянської влади, здійснювати нагляд за губернськими виконкомом, оскільки вони самі були органами губвиконкомів та підпорядковувались їм [23, с. 228].

Варто зауважити, що діяльність радянської прокуратури протягом усього історичного періоду її існування оцінювалася радянськими науковцями, республіканськими керівниками цього відомства, партійними лідерами лише позитивно, що пояснюється ідеологічними установками того часу. До досліджень цього періоду слід віднести як праці вчених, так і керівників цього відомства, зокрема роботи А.Я. Вишинського, М.В. Кожевнікова, В.Г. Лебединського, В.С. Тадевосяна, Р.А. Руденка та інших, у яких йшлося про реалізацію ідей революції у радянській правоохоронній системі, її перевагах та здобутках. Це відповідало загальній спрямованості історіографії хрущовського періоду та подавалось як блискучі розробки, істинність яких була підтверджена життям [5, с. 27].

Зокрема, В.П. Радков у своїй роботі "Социалистическая законность на страже прав граждан СССР", хоча й указував на те, що вчення Й.В. Сталіна про державу не мало завершеного характеру, проте зазначав, що зміцнення соціалістичної законності є важливим завданням загальнополітичного значення, а питання права мають стати предметом пропаганди як серед науковців, так і практичних працівників державного апарату [25].

Позитивна оцінка діяльності прокуратури радянської епохи містилася також і у працях Р.А. Руденка, А.І. Рогожина, Д.Т. Яковенка та ін. [5, с. 27–28].

Попри загальну схвальну оцінку науковцями діяльності органів прокуратури, в окремих працях другої половини 60-х рр. минулого століття знайшли своє відображення і негативні тенденції, що вплинули на організаційний та функціональний аспекти існування органів прокуратури. Зокрема, радянські учені Г. Березовська та В.К. Звірбуль у

своїй праці "Демократические основы прокурорского надзора и их развитие" висвітлили демократичні засади прокурорського нагляду в ССРСР та перспективи його розвитку; звернулися до періоду культу особи Й.В. Сталіна та дійшли висновку про те, що цьому періоду було характерне порушення демократичних засад партійного та державного життя, що мало наслідком обмеження діяльності органів прокуратури з охорони соціалістичної законності та призвело до послаблення прокурорського нагляду [26].

Г.І. Бровін та В.М. Перфільєв у своїй роботі, присвяченій 100-річному ювілею з дня народження засновника радянської держави В.І. Леніна, виокремили та розкрили зміст принципів організації та функціонування прокуратури, до яких, зокрема, віднесли: керівну роль КПРС або партійність; участь населення в управлінні державою; соціалістичну законність; демократичний централізм та рівноправність національностей [27].

У 70–80-х рр. ХХ ст. у значній кількості наукових досліджень було розглянуто різні аспекти діяльності прокуратури. До них слід віднести праці Г.О. Мурашина, І.М. Гальперіна, М.П. Малярова та ін. У цих та інших працях зазначеного періоду визначалися місце та роль органів прокуратури у механізмі радянської держави; висвітлювалися питання взаємодії державних органів із громадськістю у боротьбі зі злочинністю; приділялася увага процесам централізації прокуратури та розвитку колегіальності в її діяльності [5, с. 28].

Аналіз вищезазначених наукових праць з проблем організації та функціонування органів, що здійснювали карально-репресивні та правоохоронні функції, надає підстави для таких **висновків**:

- наукові праці радянського періоду вирізняє високий рівень заполітизованості (переважання історико-партійної тематики, перебільшення ролі КПРС, партійних організацій та їхніх керівників), що висвітлювали віхи становлення та розвитку, правового забезпечення, організації та діяльності досліджуваних органів публічної влади;

- у загальному масиві наукових джерел кількісно переважали роботи, що розглядали історичний аспект існування органів, які здійснювали карально-репресивні та правоохоронні функції; водночас недостатня увага приділялася організаційному та функціональному аспектам їх діяльності. Однією із причин цього була партійна політика замовчування негативних сторін діяльності цих органів публічної влади, а саме таких: опора на карально-репресивні методи, порушення принципу законності, замовчування проблемних питань боротьби зі злочинністю тощо;

- світоглядною основою наукових досліджень була марксистсько-ленінська концепція історичного розвитку (діалектичний матеріалізм);

- як парадоксальну можна визначити ситуацію, що склалася із доступом учених до архівних джерел. З одного боку, науковці отримали більш широкі можливості для використання значної фактичної та джерельної бази дореволюційного періоду, де розглядалися організаційний та функціональний аспекти існування вказаних органів, а з іншого – було обмежено доступ до джерельної бази радянського періоду, що стосувалася цього самого предмета дослідження;

- поступова заміна джерел, які мали історико-публіцистичний характер, науковими працями комплексного характеру з досліджуваної проблематики.

Лише у період перебудови (1985–90 рр.) сформувалися передумови для проведення наукових розробок об'єктивно-критичного змісту оцінки діяльності органів, які здійснювали карально-репресивні та правоохоронні функції.

Бібліографічні посилання

1. Шведов В. В. Формирование и деятельность органов внутренних дел Уральской области (1923–1934 гг.): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Екатеринбург, 2007. 22 с.
2. Кульгавець Х. Ю. Діяльність радянських органів внутрішніх справ проти українського збройного підпілля у 1944–1950 рр.: історіографія наукової проблеми. *Університетські наукові записки*. 2011. № 1 (37). С. 47–55.
3. Россіхін В. В. Пенітенціарна система Російської імперії в ХІХ – на початку ХХ ст. (на матеріалах українських губерній): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2005. 21 с.
4. Шармар О. М. Роль органів ВУНК, ДПУ, НКВС УСРР(УРСР) у здійсненні політики держави на селі (1919–1939 рр.): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2008. 20 с.
5. Боняк В. О. Органи охорони правопорядку України в сучасному вимірі: конституційно-правовий аспект: монограф. Дніпропетровськ: ДДУВС, Ліра ЛТД, 2015. 372 с.
6. Куницын М. В. Советская милиция в период организации и упорядочения Советской власти. *Труды высшей школы МВД СССР*. 1957. Вып. 2. С. 239–264.

7. Разаренов Ф., Соколов Ю. В.И. Ленин о пролетарской милиции в период подготовки Октябрьской социалистической революции (февраль – октябрь 1917 года). *Труды Высшей школы МВД СССР*. 1957. Вып. 2. С. 205–238.
8. Еропкин М. И. Развитие органов милиции в Советском государстве. Москва: Изд-во Высшей школы МООП СССР, 1967. 87 с.
9. Киссис М. П. Основные этапы истории советской милиции. Москва: Юр. лит., 1965. 58 с.
10. Кизилов И. И. НКВД РСФСР (1917–1930 гг.). Москва: Высшая школа МВД СССР, 1969. 160 с.
11. Рогожин А. И. Рабоче-крестьянская советская милиция УССР в период иностранной военной интервенции и гражданской войны: конспект лекций). Харьков: Харьков. юрид. ин-т, 1964. 30 с.
12. Биленко С. В. На бессмертном посту (из истории советской милиции). Москва: Знание, 1969. 48 с.
13. Из истории милиции Советской Украины / Ю. В. Александров, Б. А. Воронин, И. А. Гельфанд и др.; под ред. П. П. Михайленко. Киев: Мин. охраны общественного порядка Украинской ССР, 1965. 399 с.
14. Советская милиция: история и современность (1917–1987) / А. П. Косицин, Р. С. Мулукаев, С. В. Биленко и др.; под ред. А. В. Власова. Москва: Юрид. лит., 1987. 336 с.
15. Миліція України: історичний нарис, портрети, події: наук.-популяр. вид. / Смирнов Ю. О., Михайленко П. П., Святоцький О.Д. та ін.; за заг. ред. Ю. О. Смирнова. Київ: Ін Юре, 2002. 888 с.
16. Ярмыш А.Н. Карательный аппарат самодержавия на Украине (1895–1917 гг.): автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01. Харьков, 1991. 30 с.
17. Черников В. В. Организационная деятельность НКВД РСФСР по руководству органами милиции, октябрь 1917 г. – декабрь 1930 г.: учеб. пособие. Москва: Акад. МВД СССР, 1979. 144 с.
18. Мальгин А. Я. Развитие кадровой функции органов советской милиции в период строительства социализма в СССР. Москва: Академия МВД СССР, 1979. 325 с.
19. Билас И. Г. Органы милиции западных областей Украинской ССР 1939–1945 гг. (Возникновение, структура, деятельность): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.01. Москва, 1984. 22 с.
20. Олейник А. Е. Совершенствование деятельности милиции по обеспечению конституционных прав неприкосновенности личности, жилища советских граждан и охраны их личной жизни: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Киев, 1986. 24 с.
21. Жупник В. Висвітлення діяльності органів внутрішніх справ (міліції) на території західних областей УРСР у 1944–1953 рр. в українській історіографії. URL. http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?
22. Лебединский В. Г. Советская прокуратура и ее деятельность в области общего надзора. Москва: Юрид. лит., 1954. 358 с.
23. Семенов В. М. Правоохранительные органы в СССР: учебник. Москва: Юрид. лит., 1990. 400 с.
24. Кирячев М. В. История территориальных органов прокуратуры СССР в 1953–1964 гг.: на материалах Центрального Черноземья: автореф. дис. ... канд. ист. наук.: 07.00.02. Курск, 2006. 20 с.
25. Радков В. П. Социалистическая законность на страже прав граждан СССР. Москва: Госюриздат, 1956. 67 с.
26. Березовская С. Г., Звирбуль В. К. Демократические основы прокурорского надзора и их развитие. *Вопросы борьбы с преступностью*. Вып. 6. Москва, 1967. С. 146–157.
27. Бровин Г. И., Перфильев В. М. Ленинские принципы организации и деятельности советской прокуратуры. *Правоведение*. 1969. № 2. С. 7–13.

Надійшла до редакції 26.09.2018

SUMMARY

Bonyak V.O. Organization and functioning of bodies that carried out punitive and repressive and law-enforcement functions in Soviet legal doctrine. The state of scientific support in the Soviet period of the organization and activity of bodies that carried out punitive-repressive and law-enforcement functions on the territory of Ukraine is highlighted. It is proved that such studies were carried out from class positions on the basis of Marxist-Leninist ideology, in conjunction with the problems of the functions of the socialist state.

In the general array of scientific sources quantitatively dominated work that considered the historical aspect of the existence of organs that carried out punitive and repressive and law enforcement functions; At the same time, insufficient attention was paid to the organizational and functional aspects of their activities. One of the reasons for this was the party's policy of silencing the negative aspects of the activities of these bodies of public power, namely: reliance on punitive and repressive methods, violation of the principle of legality, silence of problem issues in the fight against crime.

Keywords: law enforcement agencies, militia, prosecutor's offices, penitentiary institutions.